

SAMOBORSKE

Br. 15

God. III.

Samobor, 1. kolovoza 1954.

List izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. — Cijena pojedini-
nom broju 10 din. — Tromjesečna pretplata 60 din.,
polugodišnja 120 din. — Tekući račun kod filijale Na-
rodne banke u Samoboru broj 415-T-98. — Glavni i
odgovorni urednik Stanko Vugrinec, Starogradska 55.
Tiskara „Prosvjeta“ Samobor.

NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA SAMOBOR

SVEČANA PROSLAVA DANA USTANKA

Dan ustanka 27. srpanj proslavljen je u gradu i kotaru Samobor, na vrlo svečan način. Na akademiji u tjednu proslave Dana ustanka u Samoboru na Trgu kralja Tomislava govorio je u ime Saveza boraca drug Josip Cvetković. Istakao je prve partizane u samoborskom gorju i žrtve, koje su pale za našu slobodu. Poslije je održan kulturno-umjetnički program i vatromet u prisutnosti brojnog građanstva. Na svečan način proslavljen je taj dan i u selu Bederu općina Bregana, gdje je o značaju Dana ustanka govorio drug Ivan Kovačić, predsjednik NO općine Bregana. Tom prilikom su pripadnici predvojničke obuke izveli taktičke vježbe (napad i obrana). — U Samoboru proslava je započela desetak dana ranije takmičenjima u raznim sportskim disciplinama. — Na sam Dan ustanka organizirani su izleti u mjesta, nekada žarišta borbe za oslobođenje.

UZ POLUGODIŠNJU SKUPŠTINU ZAVODA ZA SOCIJALNO OSIGURANJE

Razgranato poslovanje zavoda

U petak 23. pr. mj. održana je polugodišnja skupština Zavoda za socijalno osiguranje kotara Samobor. Izvještaj o radu Zavoda za ovo razdoblje podnio je predsjednik izvršnog odbora drug Juraj Zorman.

Iz izvještaja je vidljivo, da je izvršni odbor održao 13 sjednica, na kojima su tretirani i rješavani različiti problemi u vezi organizacije zdravstvene službe, naplate socijalnog doprinosa, bolovanja, klimatskih liječenja, penzionih predmeta i t. d.

Izvršni odbor u Bregani održao je u tom razdoblju 7 sjednica. Dobra je bila povezanost sa Sindikalnim vijećem, koje je tretiralo mnoge probleme iz službe socijalnog osiguranja. Taava suradnja bila je i s Narodnim odborom kotara, kao i masovnim organizacijama. — Svoje poslovanje za I. polugodišje ove godine Zavod je završio s pozitivnim saldom od 3.368.433 dinara. Ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 28.634.540 dinara, a ukupni rashodi bili su u iznosu od 25.266.107 dinara. — Najveće poteškoće čini naplata socijalnog doprinosa od privatnog sektora. Iako privatnici duguju za prošlu i ovu godinu 1.483.240 dinara. O ovom je problemu izvršni odbor često raspravljao, te se prešlo na energičnije mjere utjerivanja dugova putem transferacije imovine preko Uprave prihoda NO-a kotara. Iako privatnici nerado i neredovito uplaćuju socijalni doprinos, ipak su radnici uposlani kod njih imali sva prava osiguranika. — Tako su izdaci Zavoda za te radnike bili 3 puta veći, nego što je bio doprinos njihovih poslodavaca. O tome bi mogli voditi brigu i sami radnici, jer nije drugarski u odnosu na radnike u poduzećima, da ih oni uzdržavaju zbog nehaja njihovih poslodavaca.

Od 15. srpnja o. g. konačno je riješeno pitanje popodnevnog rada ambulante. Tako sada ambulanta posluje i poslije podne od 15 do 18 sati. — Da bi se smanjili troškovi radi putovanja u Zagreb, dolaziti će u Samobor u određene dane specijalisti za ortopediju, okulistiku i ginekologiju.

O bolovanjima i uzrocima velikog postotka oboljenja, bilo je govora i na prošloj skupštini. Ovo se stanje ni do danas nije ništa popravilo. Tako je na bolovanju do 7 dana, t. j. na teret poduzeća bilo za 5 mjeseci ukupno 1.647 osiguranika

sa 8.410 bolno opskrbnih dana, za koje je isplaćeno 2.400.000 dinara. Preko 7 dana, t. j. na teret ionak socijalnog osiguranja bilo je ukupno 933 osiguranika sa 10.122 bolno opskrbna dana, za koje je isplaćeno 3.077.102 dinara. Uporedo s velikim brojem oboljenja kretao se i broj recepata. Tako je izdano za prva 4 mjeseca o. g. 10.060 recepata u iznosu od 3.425.219 dinara. U ovom problemu bila je i na ovoj skupštini duga diskusija. Preporučeno je poduzećima, da vrše kontrolu radnika i službenika na bolovanju. Zaključeno je, da jedan liječnik odlazi bolesnike radi kućnog liječenja, pa će i ova mjera indirektno utjecati na one, koji nepravilno iskorisćuju bolovanje.

Na klimatska i kupališna liječenja upućeno je u I. polugodištu o. g. ukupno 80 osiguranika. Uočeno je, da je ovdje broj radnika nerazmjerno manji prema broju sirovočenika.

Broj korisnika dječjeg doplatka ima 1.131 sa 2.180 djece. Za I. polugodište o. g. isplaćeno je ukupno 24.435.789 dinara na ime dječjeg doplatka. U ovom polugodištu donijeto je 74 rješenja iz invalidsko mirovinskog poslovanja. Od toga su bila 52 pozitivna, a 22 negativna rješenja. Unutar invalidsko-mirovinskog poslovanja viši se i revizija ranije donesenih mirovinskih rješenja. Tako je do 30. VI. o. g. izvršena revizija 339 uživaoca mirovina i invalidnina. Od 1. V. o. g. iz nadležnosti republičkog zavoda prenesena je cjelokupna isplatna služba mirovina i invalidnina na naš Zavod.

Rad na izdavanju radnih knjižica nalazi se pri kraju. Do danas je izdano 3.976 radnih knjižica. Komisija, koja donosi rješenja o priznanju radnog staža na temelju izjava svjedoka, pretresala je 130 predmeta i donijela rješenja za 124 osiguranika. U tu svrhu preslušano je zapisnički 680 svjedoka.

Prilikom revizije u poduzećima i ustanovama ustanovljeno je, da je neopravdano isplaćeno Din 482.655. Od te svote otpada 147.000 na dječje doplatke, a na ime ostalih kratkoročnih davanja Din 335.635. — Skupština je donijela jedan vrlo važan zaključak, da se izgradi zgrada Zavoda za socijalno osiguranje. Za tu svrhu Zavod raspolaže izvjesnim novčanim sredstvima, dok će se manjak pokriven kreditom banke. — Kako je prošle godine osnovana filijala Zavoda u Bregani, to se ukazala potreba

da se izmijeni statut Zavoda. U tu svrhu je imenovana komisija od 5 članova.

Da bi svaki osiguranik bio upoznat s pravima, koja mu pripadaju po socijalnom osiguranju, Zavod je dao štampati 4.500 primjeraka brošure »Osnovna načela o pravima osiguranika«.

Lik

današnjeg učenika u privredi

Od škole učenika u privredi primila je redakcija nekoliko pismenih zadaća s molbom, da ih se kao najbolje uvrsti u naš list. Nekoje od tih zadaća uvrstit ćemo kao primjer, kako gleda mladi čovjek na život po završenom školovanju. Život učenika u privredi nije ni danas lak. Mnoga znanja treba svladati u školi i radionici prije nego postane pomoćnik. Treba znati i to, da taj učenik nije ono, što je bio raniji »šegrt«, koga je počev od gazde pa sve do starijeg šegra uvijek netko od njih počastio kletvom i po kojim šamarom. Baš ove pismene raduje su vidan dokaz, da je učenik u privredi u socijalističkom društvu daleko odskočio od svojih drugova iz ranijeg doba, jer danas kao potpun čovjek zna što hoće i koji mu je konačan cilj, on zna svoje mjesto u novom društvu.

Evo jedne od tih zadaća:

Naš izlet u Mokrice

Mnogo mi misli vrvi glavom.

Misli crne, ko najcrnji mrak, misli teške ko gblemi olujni oblak, koji tek što se ne spusti na tu jadnu zamlju, misli koje bezglavo jure šarenim svijetom snova, da se tren zatim izgube u sadašnjosti, obasjanom tom svemoćom tamom ili svjetlošću, već prema . . .

Misli, koje tko zna zašto nestanu, čim uhvatim pero možda. . . se. . .

A morao bih nešto napisati. Da, ali moram biti na oprezu.

Pero me podsjeća, da se nalazim u svijetu stvarnosti.

A mojim snovima ovdje nema mjesta. . . A možda i nisu samo snovi, već tek prošli događaji, koji su se zbili u razvitku ljudskog društva.

Podosmo na izlet u Mokrice, tom ne malo puta spominjanom dvorcu u našoj povijesti.

Da vam pričam o dolasku? Prošao je u veseloj atmosferi. A sam dodir sa dvorcem? Dojmio me se hladno, ledeno, nimalo ugodno. Razgledasmo dvor. Vidjeh mnogo toga, čemu se nisam nadao. Čemu su podzemni labirinti? Služili su svojoj svrsi. Svrha je bila »plemenita«. Ubijanje ljudi, rodoljuba, a u prvom redu ljudi, bila im je svrha. Kako tamnica - tako i gospodara. Sjetimo se samo ćelije Matije Gupca. A takvih ćelija bilo je mnogo. Čemu one raskošne dvorane? Služile su za odmor i raznodnu »dobrotvorima« hrvatskog i slovenačkog seljaštva. A one kule? Trebale su osigurati mir otmjenim damama, groficama, ekscelencijama, i t. dalje kako se već ne zovu. A ipak i to je prošlo. I još četmnogo toga proći. Da li će ikada doći dobro? Vjerujem. Vraćajući se kući znao sam, da sam okrenuo jednu stranicu u knjizi: »Dokumenti jednog vremena«.

Librić Branko I. a

OBAVIJEST GRADSKO ŽELJEZNICE

Uprava gradske željeznice u Zagrebu, svojim dopisom broj 1.809 od 29. VII. o. g. obavještava o stavljanju još jednog putničkog vlaka u saobraćaj, koji će saobraćati samo u nedjelje i državne praznike.

Taj vlak pod brojem N2/II. polazi iz Zagreba u 8 sati 53 minute i stiže u Breganu u 10 sati i 30 minuta. Iz Bregane se vraća u 10 sati i 40 minuta i stiže u Samobor u 11 sati, te imade priključak na vlak, koji polazi iz Samobora u 12 sati i stiže u Zagreb u 13 sati i 9 minuta.

ZDRAVSTVO

Najnovija otkrića nauke o krvi

Osvrt na predavanje dra. Berislava Vujasina u Narodnom sveučilištu, koje je održano 23. VII. o. g. u Samoboru.

Dosljedno općim naporima u podizanju zdravstvenog života naše zajednice, poslana je u Samobor od strane med. fakulteta u Zagrebu jedna ekipa studenata medicine pod vodstvom dra. Berislava Vujasina, šefa stanice za transfuziju med. fakulteta u Zagrebu. Ekipa je u Samobor došla s određenim radnim programom, koga je u toku mjeseca srpnja u potpunosti izvršila. Osim stručne prakse po odjelima DNZ-a, ekipa je izvršila i terenski dio zadatka, a uz to je provedena akcija u smislu zdravstvenog prosvjete pučanstva.

U skladu s tim naporima održano je i predavanje jednog od najkompetentnijih s područja nauke o krvi dra. Berislava Vujasina pod naslovom »Najnovija otkrića nauke o krvi, s osvrtom na neke uzroke sterilnih brakova i mrtvorodenja djece«.

Predavanje je započeto kratkim uvodom o historijatu nauke o krvnim grupama i objašnjeno, kako se naučnim metodama došlo do spoznaje o postojanju krvnih grupa i nekih faktora, koji uvjetuju neslaganje krvi muža i žene, a koji uvjetuju da ponekad dolazi do mrtvorodenja djeteta.

Postoje 4 osnovne grupe krvi: A, B, AB i O grupa. Osim ovih krvnih grupa postoje još i druge grupe unutar ovih glavnih, među kojima se osobito ističe po svojoj važnosti Rh grupa ili t. zv. Rh faktor krvi. Taj faktor je najodgovorniji za neslaganje krvi između muža i žene i rođenja mrtvog djeteta.

Prvo dijete nije obično zahvaćeno tim oboljenjem radi toga, jer treba da bude dovoljna senzibilizacija majke da se u njoj stvore antitijela, koja prolaze kroz posteljicu i uaze u krvotok te utiču na dječju krv.

Menadžam je slijedeći: Ako je muž Rh pozitivan, a majka Rh negativna, to muž prenosi na dijete tu krvnu grupu i dijete onda senzibilizira majku i nastaje proces, koji smo opisali.

Što se tiče sterilnosti (neplodnosti žene), ona u stvari ne postoji, t. j. žena, ako je sve drugo u redu, može zamjetiti, ali teško da donese i živi plod, a to se osobito odnosi na drugo dijete i na dalje porodaje.

Naravno da se to može smatrati jednom vrstom sterilnosti, ako se uzme u obzir, da postoji mogućnost da nastaju neprikladne i kod nošenja, kada se radi o osnovnim krvnim grupama, na pr. kada je majka krvne grupe O, a dijete krvne grupe A.

Ima i takvih slučajeva, da je majka Rh pozitivna, a otac Rh negativan, pa i tada može nastupiti rođenje mrtvog djeteta.

Kako se vidi, taj je problem dosta opsežan i treba, kada se sumnja da postoji, čim prije pitati za savjet liječnika, odnosno otići u zavode ili ustanove, koji se specijalno tim problemima bave i tamo će se pomoći, da se rodi živo dijete, u koliko nije dijete već zahvaćeno tim oboljenjem tako, da se ne da ništa poduzeti.

Mora se naglasiti, da ovo stanje nije tako često, jer posteljica nije tako propusna, ali se na svakih 1.000 poroda može očekivati 1 ovakav porodaj, katkad u jačoj, a katkad u slabijoj formi.

Najvažnije je u svemu savjet liječnika kod svakog sumnjivog slučaja, gdje je rođeno jedno dijete, a dalje se nije uspjelo da dobije ni jedno živo dijete, jer tada moramo da sumnjamo na gore spomenuta neslaganja između krvi muža i žene.

Ukoliko se na vrijeme dođe do takvih ustanova, koje se time bave, može se ili ubrzati porod carskim rezom ili dovoliti porod i tada izvršiti potpunu izmjenu krvi kod novorođenčeta, što se provodi u najnovije vrijeme.

Predavač naglašava, da se ponekad rađaju djeca, koja nisu tako jako zahvaćena, a ta su djeca anemična (slabokrvna), a neka se rađaju čak kao idioti. Kako se vidi, problem je veoma interesantan, ali pri svemu je najvažnije, da svaka trudnica zatraži savjet kod liječnika i time se već unaprijed brine za svoj porod.

U našoj socijalističkoj domovini svaki je čovjek graditelj i svoje budućnosti. Zato treba da vodimo borbu za svaki individuum kao bazu našeg razvoja.

Da bismo mogli davati krv, potrebno je dobrovoljno davanje krvi, jer svaka boca krvi može spasiti jedan život, a spasavanje života najplemenitija je dužnost svakog čovjeka. Napredna je ona zemlja, gdje je najmanje abortusa (pobačaja) i smrtnosti djece.

I. P.

Samoborski planinari tragom V. ofenzive

II. DIO PREDAVANJA

Napomena: Ovo vrlo uspješno predavanje održao je drug Franjo Kordić. Prema njegovoj želji ne štampamo cijelo predavanje, već samo II. dio, jer je u I. dijelu obrađen historijat V. ofenzive, koji je prije objavljivan i uglavnom poznat.

***

Na svojoj godišnjoj skupštini, ožujka mjeseca ove godine, planinari Samobora zaključili su, da se izvrši pohod na slavna mjesta iz V. neprijateljske ofenzive, koja su već posjetili planinari drugih republika, a iz naše Republike Planinarsko društvo »Zagreb« 1949. godine.

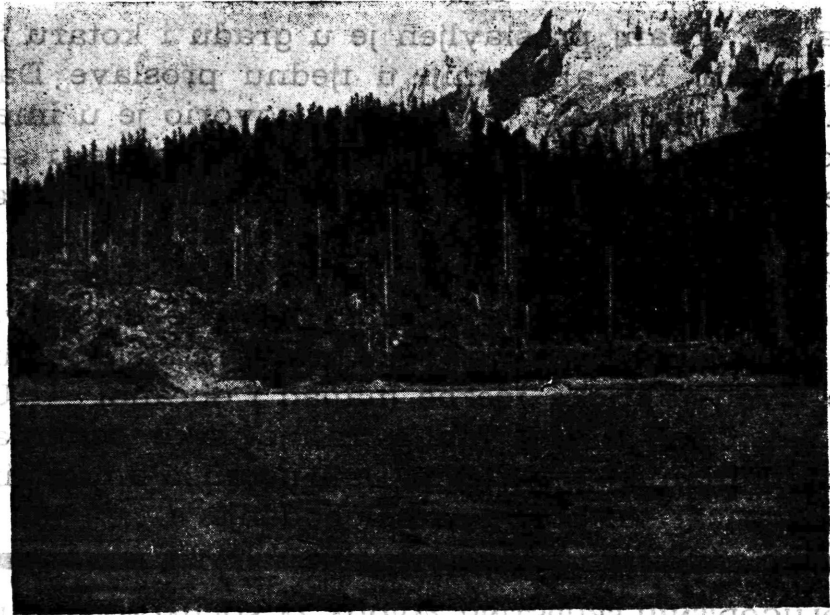
Upućivanje jedne oveće ekipe (s ponosom smo ustanovili, da ni iz jedne republike osim — naravno — Bosne i Hercegovine nije došla onolika grupa kao naša) iziskivalo je mnogo truda i troška. Ni jedan član »Japetića« ne bi mogao sam snositi troškove dalekog puta, a osim toga potrebna je

pa do Sarajeva lijevala je kiša. Na rijeci Bosni, po onakvoj kiši, uzaludno ribiči pecaju, pa je bilo dosta šaljivih primjedaba na njihov račun, a i na račun dvojice ribiča naše ekipe. Raspoloženje, unatoč lošem vremenu, sjajno!

U Sarajevu dočekao nas je izaslanik Planinarskog saveza BiH, dao nam upute i pomogao nam, da se ukrcamo u već puni uskotračni vlak Sarajevo—Višegrad, koji iz Sarajeva kreće oko 12.30 sati. Pri ukrcavanju upoznao se s drugom Reijom, članom Planinarskog društva iz Goražde (susedni kotar ispred Foče), koji nam je na putu dao detaljne upute i preporuke za našu maršrutu.

Veličanstveni kanjon rijeke Prače, uz koju prolazi vlak, zadivio nas je, a prolazeći Sjetlinu, Stambulčić i Renovicu podsjetilo nas je na zadnji neprijateljski obruč V. ofenzive, koji je bio na toj željezničkoj pruzi, a glavnina NOV probijala se kroz guste šume Sjetline.

U Ustipraču iskrcavanje. Čekamo vlak Ustiprača—Foča. Nebo se razvedrilo i sunce sja. Iskori

Trnovačko jezero u pozadini Maglić

bila i dobra oprema. No, to nas nije pokolebalo. Obratili smo se za pomoć narodnim vlasima, SSRN i našim drugarskim radnim kolektivima, te je sakupljena prilična svota novaca, koja je uz naš pojedinačni doprinos narasla do lijepe svote. Za braću na putu određeno je da bude kolektivna.

Ovom prilikom moram istaknuti Obrtna poduzeća Samobor i da im se u ime društva zahvalim na lijepom doprinosu. To poduzeće nas redovito prilikom planinarske Titove štafete dobro pomaže. Ja ne znam, možda je to poduzeće u takvoj situaciji, da može više pomoći od drugih, ili što u njemu ima vrlo aktivnih planinara. Ne mislim ovime da umanjim ulogu ostalih kolektiva u pomoći i ja im se u ime društva i kao vođa puta »Tragom V. ofenzive« drugarski, najsrdačnije zahvaljujem i javljam im, da smo zadatak i dato im obećanje u cijelosti izvršili i prošli ona bespuća, jezive uspone i spustove i one kozje stazice, kuda je glavnina s Vrhovnim štabom NOV prije 11 godina, od početka do kraja ofenzive prolazila kroz borbu.

Za subotu 19. lipnja o. g. u 20 sati nareden je pokret. Nestalno vrijeme sve nas je zabrinjavalo. Šta će biti, ako nas nevrjeme uhvati u onoj divljoj pustinji bez ikakvih kuća i naselja? Informacije primljene od Planinarskog saveza Bosne i Hercegovine iz Sarajeva i Planinarskog društva »Zelengora« iz Foče potvrdile su naše bojazni. Ali svi članovi ekipe govorili su:

— Kad su mogli partizani pod onako teškim uslovima izdržati, izdržat ćemo i mi!

Hrabrili smo jedan drugoga i konačno krenemo kamionom tvornice filmova za Zagreb. Baš pri samom ukrcavanju u kamion ispred društvenih prostorija udari kiša! Lijep početak! Ali, raspoloženje se nije gubilo. Pošlo nas je 17 članova.

Ispratio nas je predsjednik NO-a kotara drug Stanko Vugrinec i sekretar Gradskog komiteta SK drug Drago Žokalj i ostali drugovi, te članovi »Japetića«, koji nisu mogli poći s nama. Nije to bio nikakav službeni ispraćaj, već onako, drugarski, jer su i navedeni drugovi članovi našeg »Japetića«.

Brzi vlak Zagreb—Banja Luka—Sarajevo kreće oko 22.30 sati, i smjestismo se komotno u polupraznim kupejima. Vlak je kasnio, a od Doboja

stili smo čekanje, da pišemo našima u Samobor.

Sjeli smo u vlak za Foču, koji lijevom obalom Drine mota kako i Drina. U Goraždi se opraštamo od druga Reije i zahvaljujemo se na uputama i preporukama, koje nam je dao.

Foča. Vlak dalje ne ide, a to je i naša iskrena stanica s državne željeznice. Sumrak. Upućujemo se u gradić preko Drine. Prolaznici nas s interesiranjem promatraju. Gledaju naše teške nprtnjače (prosječno je bilo u svakoj oko 23 kg), a najviše ih interesira nprtnjača druga Vlade Kufrića, koji je imao tu sreću, da još na svoju nprtnjaču natovari kotao od 30 litara, te ovaću stolarsku pilu, sjekiru, uže i jedno 3 fenjera, »lampaša«. Neki prolaznici međusobno govore:

— To su planinari iz Samobora!

Dakle Fočani su upoznati da dolazimo. Ususret nam dolaze trojica mladih ljudi:

— Jeste li vi iz Samobora?

— Jesmo!

Upoznavanje. Pero Tomičić i drugi članovi »Zelengora«. Ususret nam dolaze još dvojica: predsjednik NO-a gradske općine Foča, koji je i predsjednik PD »Zelengora«, te tajnik NO-a sreza fočanskog. Srdačan prijem! Vode nas na mjesto, gdje ćemo besplatno prenoćiti, a ujedno i priviknuti tijelo na tvrde ležaje. To je bio dvorac nekog fočanskog bega. Dvorac se renovira za hotel, koji će biti potpuno u orijentalnom stilu. Stepence još nisu postavljene, te se na prvi, već uređeni kat penjamo po strmim, dugim ljestvama. Netko pjeva:

— Pa po lojtrici gor', pa po lojtrici dol'!

Odlazimo u čitaonicu, gdje su i društvene prostorije PD »Zelengora«. Tu upoznajemo drugove o našoj maršruti: Foča—Brod na Drini—selo Igoče—rijeka Sutjeska—selo Čurevo—Zdrijelo na Vučevu—Hadžića ravan—Stubice ispod Maglića—Maglić kota 2.886 m—Trnovačko jezero—Volujak—Trnovačko jezero—Suha jezerina—Suški potok (ivica prašume Peručice)—selo Suha—rijeka Sutjeska—kosturnica 840 poginulih boraca NOV—državno dobro Tjenlište—Savin grob—i dalje na Zelengoru preko Mišićkade (gdje je Tito ranjen)—rijeka Hrvatica—Debela ravan—Katunšće—Lučke kolibe—Ljubin grob—Vrbničke kolibe—Balinovac—Palež (Plijež)—šumskom željeznicom do Broda na Drini preko sela Rataja i Miljevine natrag u Foču.

(Nastavit će se)

KULTURA I PROSVJETA

FILMOVI ZA MJESEC KOLOVOZ

Na repertoaru za mjesec kolovoz imademo nekoliko odličnih filmova. Kao prvi dolazi njemački film »BLIZANKINJE«. Sadržaj filma je susret dviju blizankinja u dječjem ljevanoštvu Zebiu na jezeru Hil, koje do tog susreta nisu znale da su rođene sestre. Jedna je živjela kod svoje majke, a druga kod oca, koji su bili rastavljeni. Kod tog susreta sestre se dogovore, da će izmiriti roditelje što im na kraju uspijeva, a da tu zamisao ostvare, omogućila im je njihova sličnost, koju čak ni vlastiti roditelji nisu mogli primijetiti kad su sa djeca posužila varkom i zamijenila se tako, da je Lota, koja je živjela kod majke otišla ocu u Beč, a Lujza, koja je živjela kod oca otišla majci u Münchnen. Svršetak filma je dirljiv do suza.

Film »ZONGLER« je dirljiva historija jednog mladića, koji sa svojim prijateljem emigrira iz Njemačke i traži utočište u novoj zemlji Zidova, Izraelu. Tu ga čeka logor za emigrante, bježanje iz logora, ljubav, zalvor i na koncu sretan svršetak. Iza njih dolaze filmovi »NEMA MIRA MEĐU MASLINAMA« i »KAKO SAM OTARIO AMERIKU«. Tema potonjeg filma je bijeg dvojice prijatelja kao siropih putnika u Ameriku. Saljiva borba sa bikovima. Nakon razočaranja u Novom svijetu, vraćaju se starim čamcem u svoju domovinu Evropu. Pred očima gledalaca odvija se niz vanredno dunovitih i komičnih situacija, koje izazivaju smijeh kroz čitavo vrijeme igranja filma. Nadalje film »SVIREPO MORJE« je priča o bitkama na Atlantiku za vrijeme Drugog svjetskog rata, o dva broda i nekoliko ljudi. Ljudi su junaci ove priče, a lađe junakinje. Zlokobna ličnost je svirepo more, koje su ljudi učinili još svirepijom. Film u koji »DVLJI SJEVER« obrađuje ljubav bijelca prema lijepoj indijanki do koje je došao preko bezbroj paljki i životnih opasnosti. Pred konac mjeseca dolaze filmovi »OPSEDNUT« i film u koji »CIGANKA«.

Svi navedeni filmovi pored dobrog sadržaja vode gledaoce po divnim predjelima Amerike, Evrope i Azije i time pružaju sve uslove za dobru razonodu ljubiteljskim filmovima.

Ugrava

VARIETE »BOHEMIJA« U SAMOBORU

25., 26. i 27. VII. gostovao je u Samoboru variete »Bohemija« s programom »Parada umjetnosti«. Program od 10 točaka (od kojih 2 s engleskim foxterierima) bio je izvanredno izveden. Umjetničku grupu varietea sačinjavaju većinom Česi, koji su ovom prilikom dokazali, da su umjetnici na visini, zbog čega ih je vrijedno pogledati. Samoborski građani u ova 3 dana imali su lijep užitak prateći umjetnike u izvođenju programa. — Kolektiv broji malo članova, ali zato svaki od njih imade nekoliko ulega radi smanjenja režijskih troškova, koji su i ovako dosta veliki zbog održavanja vlastitih kamiona.

Variete zaslužuje svaku pažnju i podršku.

OBAVIJEST

Na kino blagajni u »Narodnom domu« nađena su 3 verthajm ključa. Vlasnik ih može podići svakog dana u kancelariji »Narodnog doma«.

Gradani nam pišu ...

TATEK, KAKVA JE TO ZASTAVA? Ovih svećanih dana kuće su bile okićene zastavama. No među tim zastavama bilo je i takovih, koje liče na sve drugo, samo ne na zastavu. Tako se samo može razumjeti iskreno i prostodušno pitanje jednoga mališana, koji je sa svojim ocem bio na izletu iz Zagreba ovdje kod nas. Pozna mališan zastave, zna on od kojih se boja one sastoje i kakovim sve redom te boje kod nas slijede.

No na jednoj kući vidio je nešto izvješeno, što valjda do sada nije vidio. Tu je neko platno, krpica, što li, nešto malo crvenoga, a ostalo blijedo, bezbojno. Pita zato mališan svog tatu, da mu kaže, kakova je to zastava. Tata se trudi, da mu to što bolje i jednostavnije rastumači pa govori o starini, o siromaštvu i sl. — Slučajno sam bio prisutan tom pitanju i odgovorima i konstatirao, da je mališan imao pravo, a da li je imao i otac?

Čitali smo, da su u Zagrebu odlučili, da se pripazi i na to, kakove zastave i po formi i po bojama treba da se izvjesu. Samoborske su kuće pretežno male pa neka budu i manje zastave, ali dostojni simboli, a ne rugla.

Samoborci u šali, priči i anegdota

»CEDULICA«

Naš veseljak J. P. igra tako jednom omiljelu igru »šnapsk«. Poznato je, dakako, da on uvijek govori svoj stereotipni »jesi ga videl, jesi ga prečital«. No kod jedne takve igre nije mu — taj budemo rekli — »trik« nikako upao. Najavio je »fircig«, kojega nije imao, a sagrač je to opazio i prigovorio. No naš dosjetljivi P. sada nije zvikao »jesi ga videl, jesi ga prečital«, nego je pognute glave uzdahnuo »oprosti, sem krivo prečital«.

Knjižar K. čisti snijeg ispred svoje knjižare. Iza leđa poskakujući dolazi naš P. Prima naglo oko vrata K-a i zapjeva: »Huja, haja oko vrata, Jurek ima i 3 brata...« K. se snebio i još više uzbudio, nego što je i onako bio njegov običaj. Ostavio je lopatu i pobjegao u susjedstvo i usplahiren će:

— Ma, ljudi, jeste li ga vidjeli, pa šta je njemu?

A susjedi, poznavajući našega veseljaka J. P.-a rekoše »pravo stanje stvarik«.

Na zagrebačkoj malti trebalo se p'čati za uvozninu u Zagreb za raznu robu, a tako i za vino. Vozi jednom vožicu punu samoborskoga vinčeka naš P. u autobusu i stavio je među noge i

prekrio kaputom. — Na malti naš veseljak, kad je ušao maltar, zaviče svoju poznatu: »jesi ga videl, jesi ga prečital« — i udara rukom po lajticu i sve očekuje pregled. No maltar, koji je P.-a poznavao, kao i mnogi Zagrepčani, samo je mahnuo rukom, misleći, da se opet šali, i nije ni pogledao, da naš zagrebački Samoborac zaista »šverca« vino. Naravno, samo za svoje »viast.te potreboce«.

DIJELILA SE UNRINA ROBA

1946. i samoborskoj djeci diječila se roba i paketi od UNRE. U tim omanjim paketicima bilo je i keksa i slatkiša i konzervi i dr. Stoji tako jednom grupica dječaka i djevojčica pred štedionicom, gdje se to dijelilo, i znađežno čekaju, što će tko dobiti. Odjednom istrči jedan dječarac s limenom kutijom, koju je primio. Ogleda ju pomno sa svih strana, a kad je na njoj opazio natpis »KAM«, zapital će svoje drugove:

— Čujte, dečki, kaj to znači taj »KAM«?

Odmah na to nadoveže jedan šaljivdžija:

— To ti, zaglamaneć, znači, da te pita KAM to pe?

A na to opet brzo nadoveže snalazljivi Franček K.:

— To pe v moju ...

Stvar je po dječakačkoj filozofiji i rezoniranju bila tako brzo razjašnjena, jer se doista radilo o konzervi, koju je valjalo pojesti.

Šale iz kajkavskih krajeva

ČUDNA ŽENA

Fanča Gubičić neobično rado zabada svoj nos u svačije prilike. Jao onome, koga ona stane »oglabati«.

Večeras je po prvi put u posjetu kod jedne nove znanice.

— No, a kaj velite za gospu Dobrić? — za počne brbljavica nakon kave.

— O, to je vrlo draga i čestita žena! — odvrati joj domaćica.

— Hmm... a kak vam se vidi Letovanička, ona s prvega kata?

— Vrlo uredna i skrbna domaćica...

— Hmm... a kaj mislite o onoj prek, Brdarički?

— Sirota je, ali radina, vrlo lijepo uzgaja svoju djecu.

Uvidi napokon stara lajavica, da domaćica nikako ne »nagrizala«, pa će joj ogorčeno:

— Joj, joj, draga gospa, kak ste vi čudna ženska! Z vami se zbilam ni moći nikaj spominjati.

IMUNITET

Zbilo se to još za stare Jugoslavije.

Pritisla je zima. Snijeg škripi, a drveće puca od studeni.

Na pustome drumu kližu saonice. U njima sjede dva čovjeka: jedan je seljak, vlasnik saonice, a drugi je putnik, nekakav narodni zastupnik iz grada.

I razgovaraju njih dvojica.

Narodni se zastupnik na široko raspriča o svom povlaštenom položaju i imunitetu, koji ga štiti od svakoga zla.

— Eto, mogu ja nekoga i uvrijediti, pa ništa!

— pohvai se zasupnik.

— Kak to? — čudi se seljak.

— Pokriva me imunitet.

— Hmm... a sme.e i koga sprećući?

— Mogu i to, pa me i opet pokriva imunitet.

— To je fino! Pak onda taj vaš, kak se veli no, himunitet, pokriva baš se?

— Tako jel!

Voze se oni dalje, a studen sve oštija.

Straga u saonicama nalazio se jedan vuneni biljac. Zastupnik ga opazi i zamoli sejaka:

— Daj.e mi, molim vas, onaj biljac!

— A kaj će vam?

— Da se zaogrnem, zima mi je.

— Joj, gosponček, i meni je zima, — odvrati seljak — pak znate kaj? Ja, se bum zagrnil z biljcom, a vi se pak morete pokriti z vašim himunitetom.

GODIŠNJA SKUPŠTINA ZANATSKE KOMORE

18. srpnja održana je u »Narodnom domu« godišnja i osnivačka skupština Zanatske komore za kotar Samobor. Od strane narodne vlasti istoj je prisustvovao predsjednik NOK-a drug Stanko Vugrinec, a od strane Zanatske komore NRH drug Dragutin Fuks, od strane NOGO-e Samobor predsjednik drug Antun Šoić. — Nakon pročitano dnevnog reda prešlo se na izbor radnog predsjedništva. Poslije toga su govorili još neki drugovi o pitanjima iz oblasti obrta. Starom upravnom odboru data je razrešnica i prešlo se na izbor nove uprave. Primljen je i plan rada za 1954. u cjelosti, kako je predloženo, nakon čega je predsjednik proglasio skupštinu završenom.

Na vrijeme se osigurajte

UGLJENOM LIGNIT

(VELENJE)

uz popust i dostavu u kuću. — Predbilježbe i uplatu vrši

„VRATNIK“ — trgovačko poduzeće — SAMOBOR

Prodavaonica br. 1 — Perkoveva ul. 16

Reorganizacija trgovinske i ugostiteljske mreže

Reorganizacija trgovinske mreže na području grada i kotara Samobor izvršena je u toku prošlog mjeseca. Sada postoje 4 samostalne trgovinske radnje i 2 trgovinska poduzeća na malo u sastavu kojih se nalazi 20 samostalnih trgovinskih radnji (prodavaonica). Spomenute 4 radnje su samostalne privredne organizacije i to je jedna od najznačajnijih novosti u poslijeratnom razvoju socijalističke trgovine kod nas. Radnje u sastavu poduzeća, također su dobar korak dalje i njihovim pravilnim radom umanjuje se opasnost od monopozitima u trgovini.

U ugostiteljstvu se provodi maksimalna decentralizacija. Od postojećeg poduzeća formira se 7 samostalnih ugostiteljskih radnji. Način organizacije, razumljivo u okviru zakonskih propisa Narodni odbor prepustio je slobodnom izboru i volji radnih kolektiva i ništa nije učinjeno protiv njihove volje. Samobor se ne može ponavati s preuranjenom reorganizacijom, jer je ona u mnogim gradovima i kotarevima već ranije provedena.

Dosadašnja iskustva drugih pokazala su novosti u radu trg. i ugostiteljske mreže i na osnovi toga može se opravdano očekivati da će novi način poslovanja i na našem kotaru donijeti svestrane koristi u prvom redu za potrošače.

Baš sada u početku poslovanja samostalnih radnji uz ostale probleme postoji otvoreno pitanje knjigovodstva, a ni organizacija veštigovačke mreže za današnje uslove u Samoboru ne će zadovoljiti. Dužnost je NO-a da im pomogne i olakša savlađivanje početnih poteškoća. Radi toga bi poduzeće KSPZ-a trebalo svoj sistem organizacije da prilagodi novostvorenim uslovima. Poslovanje i NO trebalo bi uz međusobno pomaganje osnovati jednu privredno poduzeće koje bi vršilo administrativne i knjigovodstvene usuge osamostaljenim radnjama.

Pravilnim radom iako osnovanog poduzeća i uz dobru organizaciju i poslovanje poduzeća KSPZ-a kao grosiste, stvorila bi se mogućnost nesmetanog rada osamostaljenih radnja u Samoboru, a to bi bio preduvjet za daljnju decentralizaciju trgovinske mreže. Opravdano se može tvrditi da će doći do sniženja troškova robnog prometa, a to i jest osnovna svrha i cilj reorganizacije koja se provodi. U dogledno vrijeme će se iskristalizirati da li je sretnije rješenje da trgovinske radnje budu potpuno samostalne ili u sklopu dosadašnjih uprava poduzeća. Mišljenja radnika, koji rade u ovoj gra-

vanje početnih poteškoća. Radi toga bi poduzeće KSPZ-a trebalo svoj sistem organizacije da prilagodi novostvorenim uslovima. Poslovanje i NO trebalo bi uz međusobno pomaganje osnovati jednu privredno poduzeće koje bi vršilo administrativne i knjigovodstvene usuge osamostaljenim radnjama.

POVEĆAVA SE PROMET NEKRETNINAMA. Otako je stupio na snagu Zakon o prometu zemljišta i zgrada, opaža se, da se i kod nas, u samoborskom kotaru, povećava promet nekretninama. Tim Zakonom, kako je poznato, ukinuta je Uredba o kontroli prometa nekretninama, pa je olakšan sav rad oko sklopanja pravnoga posla o kupnji i prodaji. Osim toga i snižene stope poreza na promet nekretnina, koje su već otprije na snazi, također daju podstrek, da se konačno urede razne kupnje, koje su već prije bile sklopjene, a koje iz različitih razloga nijesu bile konačno provedene.

ni privrede su oprečna, no činjenica je da kolektiv svake radnje u sastavu poduzeća ima pravo izdvojiti se iz poduzeća u sastavu kojega se nalazi i nastaviti s radom kao samostalna privredna organizacija.

I. Barišić

DR. MILAN DVORZAK

U četvrtak 22. pr. mj. pokopan je na našem groblju dr. Milan Dvorzak, sudac u miru. Njegovom sinu nesaje sa samoborske živodne pozornice još jedna markantna pojava, koja je kroz dugi niz godina svraćala pažnju na sebe od svijeta, koji su ga poznavali i susjedali s poštovanjem. Biljivim riječima oprostio se od pokojnika njegov poštovaoc tom prilikom vrine pokojnika, dok je dr. Orešković govorio u ime pravnička i Gradskog muzeja. — Slava mu!

O PRIBAVLJANJU POTVRDE O IMOVNOM STANJU KORISNIKA DODATKA NA DJECU

1. Korisnici dodatka na djecu koji zbog visine poreza na donodak od poljoprivrednog imanja primaju umanjeni iznos dodatka na djecu, dužni su da do 1. listopada 1954. pribave od nadležnih financijskih organa i predaju nadležnim zavodima za socijalno osiguranje potvrdu o visini poreza za god. 1954., koji im je razrezan po katastarskom primodu od zemljišta, odnosno prema primodima od zemljišta ocijenjenim na temelju čl. 156. Urebe o porezu na donodak (»Službeni list FNRJ« br. 56-58.).

Dodatak na djecu i nadalje će se isplaćivati na temelju dosadašnjih potvrda.

2. Potvrda treba sadržavati: Iznos dodatka od poljoprivrednog imanja, visinu razreznog poreza, dopunski porez ukoliko je razrezan, broj članova kućanstva koji žive na imanju, kao i srodnički odnos ovih članova sa korisnikom dodatka.

3. Ova odruka stupa na snagu danom objavljenja u »Službenom listu FNRJ«.

SPECIJALNI ZAVOD ZA UČENIKE U PRIVREDI LUG

Raspisuje za dan 3. kolovoza 1954. godine PISMENO JAVNO NADMETANJE

za slijedeće građevinske radove:

1. uređenje bunara. — Predračunska svota 300.000 dinara;
2. izrada staklenika. — Predračunska svota dinara 400.000;
3. izgradnja kupaonice. — Predračunska svota dinara 1.200.000.

Pismeno nadmetanje održat će se u Upravi zaveda 3. kolovoza o. g. u 9 sati prije podne. Sva obavještenja o gornjim radovima mogu se dobiti u Specijalnom zavodu Lug.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Upravitelj: Ivan Modrić

NARODNI ODBOR KOTARA SAMOBOR SAVJET ZA NAROD. ZDRAVLJE I SOC. POLITIKU raspisuje

NATJEČAJ

za dodjelu stipendije jednom slušaču Više stručne škole za socijalne radnike u Zagrebu.

Intereseni treba da ispunjavaju slijedeće uslove:

1. Da je završio srednju školu s višim tečajnim ispitom;
2. Da je državljanin FNRJ;
3. Da je tjelesno i duševno zdrav;
4. Da se obaveže da će po svršetku školovanja službovati na području NOK-a Samobor najmanje 5 godina kao socijalni radnik.

Studije traju dvije godine (4 semestra) a primljenom kandidatu osiguran je stan i opskrba u domu navedene škole.

Molte se podnose Narodnom odboru kotara Samobor, Odjelu za socijalnu politiku najkasnije do 20. VIII. 1954. god.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Načelnik odjela: Zorišlav Mikić

PRODAJE SE VINOGRAD na Gizniku, Samobor, u površini od 584 čhv. — Upitati: Mala Rakovica kbr. 28.

JAVNI NASTUP U KERESTINCU

U nedjelju 11. srpnja u 19 sati DTO »Partizan« u zajednici s omladincima i omladinkama sindikalne podružnice »Kristal« iz Samobora izveo je svoj šareni program i to: vježbe na spravama na tlu, narodne pjesme, pjesme i glazbu.

Nastup je bio dobro izveden i posjećen od mještana. —dk—

SPORTSKE VIJESTI

Priredbe u čast Dana ustanka

U organizaciji Gradskog odbora SSRN-a Samobor održane su priredbe od 18. do 27. VII. o. g. koje su obuhvatile oko 300 takmičara.

Postignuti su slijedeći rezultati:

KUGLANJE

- »Zanatlija« I.—»Radnik« II. 280:218
- »Radnik« I.—»Zanatlija« II. 286:228
- »Zanatlija« I.—»Zanatlija« II. 298:208
- »Radnik« I.—»Radnik« II. 296:238
- »Zanatlija« II.—»Radnik« II. 280:205
- »Radnik« I.—»Zanatlija« I. 339:251

Prelazni pokal osvojila je momčad »Radnik« I.

STOLNI TENIS

»Sloboda« (prvak Zagreba)—reprezen. Samobora 5:0. Za reprezentaciju Samobora nastupili: Efenberger, Branjš i Logožar.

NOGOMET

»Industrija«—»Trgovina« 5:3

GAĐANJE

U takmičenju vojnom puškom nastupila su 42 strelca. Najbolje rezultate su postigli:

1. Milan Pinčulić 79
2. Mirko Štengl 73
3. Hanibal Bošnjak 75
4. Milan Rokсандić 71
5. Drago Konosić 70

ŠAH

U pojedinačnom turniru sudjelovalo je 16 takmičara. U finalu uspio je Mehmed Durmić pobijediti Miju Mogulića i time osvojiti prvo mjesto.

ODBOJKA

- »Samobor«—»Partizan« 2:1
- »Samobor«—»Sloboda« 0:2
- »Sloboda«—»Partizan« 2:1

Prvo mjesto je osvojila momčad »Slobode«.

TENIS

U takmičenju je sudjelovalo 11 takmičara. U finalu je Ivica Urli pobijedio Marijana Urlja 5:7, 7:5 i 6:1.

MOTORISTIKA

Na stazi u središtu grada održane su moto trke u kojima su sudjelovali takmičari iz Samobora, Zagreba i Bregane. Najbolje vožnje prikazali su Boško Šnajder i Juraj Pavičić. U pojedinaim vožnjama postignuti su slijedeći rezultati:

motori do 125 ccm (4 takmičara): I. Aleksa Zlodej na »DKW« (Zagreb);

motori do 250 ccm (6 takmičara): I. Juraj Pavičić na »Puch-u« (Zagreb);

motori do 350 ccm (5 takmičara): I. Juraj Pavičić na »Puch-u« (Zagreb);

motori do 500 ccm (9 takmičara): I. Juraj Pavičić na »Puch-u« (Zagreb);

motori sa prikolicama: I. Boško Šnajder na »BMW« (Zagreb).

Pored toga nastupili su u programu aero-modelari, vjezdaci D10 »Partizan«, vandurašni zbor samoborske podružnice tvornice »Naprijed« te folklorne sekcije KUD »Ivan Goran Kovačić« i simfonijске podružnice tvornice »Kristal«, čije izvođenje su sa naročitim interesom pratio građani Samobora.

KUP MAKSALA TITA

»Samobor« - »Crvena Zvijezda« (Laduć) 9:2

»Samobor« - »Tekstilac« (Varaždin) 1:3

Nakon svršetka prvenstva NK »Samobor« u završnim natjecanjima za Kup Marsala ita Podsava za Varaždin sastao se 9. srpnja u Ladući sa tamnošnjom »Crvenom Zvijezdom«. Nakon premoćne igre izvojevala je momčad »Samobora« visoku pobjedu od 9:2 (6:1) koja ni jednog časa nije došla u pitanje. Golove su postigli: Mesić 4, Kranjčec 3, Jednaček M. i Rudolf po 1. Sudio je objektivno Čedo Bastijanić.

Ovom pobjedom plasirala se momčad »Samobora« u daljnje natjecanje, te se u nedjelju 11. VII. sastala sa momčadi NK »Tekstilac« (Varaždin) članom Hrvatsko-Slovenske lige. Nakon žive i lijepe igre pobjedila je momčad »Tekstilca« sa 3:1 (2:0) zahvaljujući snalažljivosti navaog ređa, koji je iskoristio sve zrele situacije. Inače je »Samobor« bio ravnopravan i da navami red koji stalno trpi na efikasnosti, nije ponovio svoje stare grješke mogao je iznijeti vrijednu pobjedu nad renomiranim protivnikom. Ovako je ispao iz daljnjeg takmičenja za Jugo-cup. Golove su postigli: Andrović 2 i Branilović 1 za »Tekstilac«, te autogol za »Samobor«. Momčad je nastupila u sastavu: Pecić, Gaberc, Bošnjak, Subanović, Medved, Zbrat, Mogulić, Jednaček M., Rudolf, Mesić, Kranjčec. Dakle ista momčad kao i u Ladući, jedno umjesto Šuflija nastupio je Gaberc.

Od igrača vrijedno je istaći dobru igru srednjeg reda, te u navali Rudolfa i Mogulića. Sudac Kapusta iz Zagreba, dobar i objektivan.

U predigri iste utakmice sastale su se juniorske momčadi NK »Samobora« i »Jedinstva« iz Zagreba, koja je završila pobjedom »Samobora« sa 2:1 (1:0). Momčad je nastupila u sastavu: Gržetić, Regović, Novoselić, Vogrin, Hetler, Jednaček, Horvat, Stanić F., Stanić P., Đurić, Elblinger. Sudac Tenk Z. Istakli se: Regović te Jednaček koji je bio najbolji igrač na terenu.

Ovo je vrlo vrijedna pobjeda naše juniorske momčadi nad dobrom i renomiranom juniorskom momčadi »Jedinstva«.